

Вісімнадцяте травня

Класна робота

**ТРЕНУВАЛЬНІ ВПРАВИ З ТЕМИ:
«ВІДОКРЕМЛЕНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ»**

Вправа 1. Записати речення, розкриваючи дужки. Розставити розділові знаки. Підкреслити відокремлені члени речення

Старий зараз ніякої роботи (не) визнає окрім пасіки. На світі все знайдеш крім рідної мат(и,е)рі. Щоб ви знали ні (на) яку іншу птицю крім качок у Тихона (не) піднімалась рука. Омиті росами квітки ро(с,з)тулюють повіки. Стала набл(и,е)жатися година рушати в дорогу. На(К,к)иївських вулицях шумних каштани давно одцвіли. Він стояв на кормі з в(и,е)слом суворий і красивий і дивився (в)перед поверхнас. За вікном спить ніч в темне небо загорн(и,е)на зорями прихорошена. Осяяний сонцем перед нами ро(с,з)кривався зовсім новий світ. Покинута людьми на довгі дні дорога пом(е,и)рає в бур'яні. Досвітні огні п(е,и)реможні урочі прорізали темряву ночі. Чую звістку пророчу св(‘)яту і таємну. Сторож н(е,и)сучи сніданок стукнув дверима. Стаючи на обра(н,нн)ий гостинець ми знаємо хто шлях той торував. Усяка пташ(е,и)чка радіючи співала. Я йшов (не) поспішаючи. На кла(т,д)ці обнявшись стояли дві дівчини. Остап стояв вагаючись. (Не)зважаючи на погану погоду біля освітл(е,и)ного під(‘)їзду театру панувало пожвавлення. (На) краю села над самою дорогою ріс каштан що світився їжакуватими плодами. Я був молодий і здоровий і міг працювати (не) втомлюючись. Він мав дивну властивість – зникати при очах ставати (не)помітним.

Вправа 2. Запишіть речення, вставивши пропущені букви. Знайдіть відокремлені члени речення, поставте розділові знаки.

1. Процес вим..раня ящерів наприклад бронтозаврів тривав не мен..шеміл..йона років.
2. Умови жит..я поступово змінювалися і ставали для них н..сприятливими особливо для потомства.
3. Сповн..ний любові я іду по вулиці вуз..кій.
4. Він стоїть на мурі юний і пр..красний і кладе ц..глини, зводить новий дім.

5. Налита сонцем і вітрами хлюпоче веслами в..сна.
6. Ми ст..жками підемо ясними по залитих в..сною полях .
7. Дорога майнувши сірим хвостом бе..шумно ..ховалася в зелені хлібів.
8. Посувався подорожній помалу ступаючи ва..ко й ро..міренон..сучи на пл..чах відро з водою.
9. Бійці с..діли деякий час задумавшись.
10. Троянці в човни посідавши і швидко їх поодпихавши по вітру гарно попл..вли.
11. Хло..чки сиділи на крутому березі звисивши ноги і стежачи за вудочками в..ли тиху розмову.

Вправа 3. Редагування. виправте помилки, допущені у вживанні відокремлених означень і обставин. Запишіть правильні варіанти.

- Одержавши серйозну рану, розвідника врятували товариші.
- Двірник вів за повіддя коня, відмахуючи мух хвостом.
- Мандрівник прибився на наш вогонь , наляканий грозою в горах.
- Чоловік збирав хмиз , похмурий і непривітний.
- Присівши на крісло , газети випали у дідуся з рук.
- Молодий машиніст вперше вів електровоз, зворушений до сліз.

Вправа 5. Знайти речення, в якому неправильно розставлені розділові знаки при відокремлених членах речення. Виконати повний синтаксичний розбір цього речення. З решти речень виписати в три колонки відокремлені члени.

Високий розум і ница воля – жахлива, насильно обвінчана пара. Отже, таємниць не вислуховуй і сам не повідомляй. Бачачи в людях лихе, не радій, тим більш не обговорюй. Улесливий не тобі лестить, а фортуні твоїй: підносячи твої достоїнства, думає про свою вигоду. Коли слухаєш, не поспішай із судженням, пам'ятай, що сказав один письменник: «Зразу полюбити – також ознака дурості». Одна з найцінніших властивостей людського розуму – вчасно згадати, що є найважливішим. Займатися дурницями гірше, ніж нічого не робити. Зберегти друзів значно важче, ніж придбати. Поспішливість пристрасть дурнів;

не бачачи перешкод вони, діють не оглядаючись. Неприємних вістей не повідомляй і, крім того, не слухай: нехай їм буде заборонений вхід до тебе. Дехто цінує книжки за обсягом, ніби книжки пишуться для вправ рук, а не голови. Жити доводиться серед друзів і ворогів, а тому кожного дня обзаводься приятелем, нехай не близьким, а прихильним.*(З творів Лоренсо Грасіана Бальтасара)*

Пригадай!

Схема повного синтаксичного аналізу речення

1. Речення просте чи складне.
2. Якщо просте, то ускладнене чи неускладнене, окличне чи неокличне, спонукальне, питальне чи розповідне, поширене чи непоширене, повне чи неповне, стверджувальне чи заперечне, односкладне (*тип*) чи двоскладне.
3. Якщо речення складне, то двокомпонентне чи багатоконпонентне, окличне чи неокличне.
4. Якщо речення складне то складносурядне, складнопідрядне чи безсполучникове. Кожна предикативна частина складного речення аналізується за схемою простого речення.

Приклад:

Гарнатроянда лежала на столі.

1. Речення розповідне
2. Неокличне
3. Троянда – підмет, лежала – присудок
4. Двоскладне, поширене, повне
5. Неускладнене
6. *Головні члени:* троянда – підмет, виражений іменником; лежала – присудок, виражений дієсловом. *Другорядні члени:* троянда (яка?) гарна – узгоджене означення, виражене прикметником; лежала (де?) на столі – обставина місця, виражена іменником з прийменником.

Домашня робота

Підготуватись до контрольної роботи